

پنجشنبه — ۱۰ کانون ثانی ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۶

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مسئولی محمد مسیح

ملی تحریک

آبونه شرائط :
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشددر .

مجموعه من هیئت تنجہ
طبعی تنسیب ایدلمین
آثار اعاده ایدلمز .

اورده بیه کوننده بر بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعہ در

برنجی سنه

پنجشنبه — ۱۰ کانون ثانی ۱۳۴۰

نومرو ۶

فلسفه

حریت نه اچورنه لازم

حقوق اساسیه کتابلری حکومتلری صرف شکل خارجیهی اعتباریه تقسیم ایدرلر : حکومت ریسی وراثته استناد اوموقعی اشغال آتش بولونورسه سلطانی (Monarchie) ، رئیس دولت انتخاب ایدیلورسه «جمهوریت» اسمی و بربرلر . اگر حکمدار هیچ ر قاعدهیه تابع اولقمزین ایستدیک کی امر ونیه کندنده صلاحیت کورورسه بوشکله استبداد ؛ وضع ایتدیک قانوله کندنی مقید فرض ایلکله برابر امر ونهیده خلقک راییه مراجعته لزوم کورمرسه مطلقیت ، خلق حاکمیته اشتراک ایدرک مثللری واسطه سیله قانون تنظیمنده رای صاحبی اولورسه مشروطیت شکلی نظام ایلر .

دقت ایدیلیرسه حقوق کتابلریک بوتقسیمی صرف حکومتک شکل خارجیهی اعتباریه در . فلسفی نقطه نظرلر ، یعنی حکومتک استعمال ایدیک حاکمیت استناد ایتدیک اساس اعتباریه اوج نوع حکومت بیلورم :

بولورن بری حکومتک استعمال ایتدیک حاکمیت هر دلرلو تنقید فوقده بر منبیه عطف ایدرک اونک قدسیتی ادا ایلکدر . بو طرز حکومتلرده حکومتی اداره ایدنلر قابل اولدنی قدر مقدس عد اولونورلر ، اونلرک امرلری یوکسک وعادتا متعال برقدردن نشأت ایتدیک ایچون خلق اطاعت ایدر . امرلرک ماهیتی ، بحق و نافع اولوب اولساندنی دوشونمز . فردلر حکمدارده بر نوع قدسیت کورور ، هر کس اونک امرلرینه اطاعتی وجیهه بیلیر . خلاصه حکومتک ممثلی « ظل الله فی العالم » عد اولونور . اونک امری امرالهی تلقی ایدیلیر . بو طرزک اک مکمل شکلی قرون وسطاهه بابالغ نفوس معنویسی تحتنده تشکیل ایدن حکومتلرده کور و بورز . اذن سکرنجی عصره قدر بو متعال نفوذه مستند حکومتلر غربده دوام ایتدی . بزدهده مشروطیت انقلابندن اولکی حکومت تلقینی بویه ایدی . بو نوع حکومتلرک بایدار اولایلمسی ایچون بر طرفدن حس دینی به استناد ایتسی ، دیگر جهتن مللکتهده اصلزادهک ، اعیانلق کی خلقک حرمت ایتدیک بر کتلهه دایانمی خلاصه ، اعتقادلرک عنعنلرک حقیقی دایما محافظه ایلمسی لازمدر . بویه برادارده خلق حکمداری یاه ویا بیغمبر وکیلی عد ایدر ، یاخود بر بابا تلقی ایلر . ناصل امرالهی قارشیند مطاوعت فریضه ایسه ، ناصل بر جوجوق باباسنک امری تنقیده کندنی قادر عد ایتهمسی

محصولی اولوب تام مناسیله بر عملیه ذهنیه تک نتیجه سی دکدر . چونک انسیاقلریله نفوذ ایتدکری بو شیلر عقللرینه هیچ اوغراماز . بوندن ابتدائیلرک عقل و محاکمه مستعد اولماق لریمسی حکم ایدیلورز ؟ خاییر . بویه اولسه بدی علم و عقل زردن و ناصیل جیقایلیردی ؟ ابتدائیلر عقلمز و محاکمه قابلمیز انسانلر دکل ، بلکه ذهنلری ایجابی بو ملکلرله احتیاجی اولمایان کیمسه لردر . ذهنلری اساسندن دیکشدر بویه جک احوال و شرائطده بونلرکده علمی بر ذهنیه داخل اولم لرینه هیچ بر مانع یوقدر . بو اعتبارله ابتدائی ویا وحشی دیدیکمز آدملر بزدن فطرتاً آری یارادیلش مخلوقلر دکل ، آنجق ذهنیهده آیرلش کیمسه لردر . ایسته بو نقطه خاقی آکلامق وانکشاف ایتدیرمک ایچون اک مهم بر اساسدر . خاقی ابتدائی انسانلر یاننده کوسرتمکلکم بلکهده حریت ویا حدتی دعوت ایده جکدر . فقط صبر ایدیکمز . اک بسیط بر مشاهده هر رده وهر ملنده خلقک نورلردن زیاده ابتدائیلرک ذهنیه یاتین اولدق لریمی کوسرتر . بر ملنک تماماً تنور ایتهمسی هنوز هیچ بر مدنیه نصیب اولماش بر مظهر ایدر . حتی بسیط بر ابتدائی تحصیلک تعمیم ایتهمسی بویه خاقی کندی فلسفه سندن یک اوزاقلاشدیرمه ماز . برده ابتدائی ذهنیک استیخفاف ایدیه جک هیچ بر جوق یوقدر . بو ذهنیت کندی اساسلری دائره سنده غایت انسجامی و آهنگدار بر منطومه در . فضله اولارق جوق شاعرانه و جوق فلسفیدر . عینی زمانده زم کندی ماضیمزدر . مثلاً تورک خلقنک اک بویوک میسیتیک شاعری « یونس امره » آزمی کوزلدز ؟ اعتراف ایتلی که معارفک تعمیمی ، یعنی علم ذهنیتک توسسی بزه . بو کوزلککری کونک بنده بلکه ایدیا غالب ایتدیر جکدر . بوکا آجامق ممکن دکدر . فقط نه یابلم که علمی بر شعورک قابو قوموشوسی بز . سرباتی کیندیکه آرتدیران بو شعور کتیره جکی عمومی حس و فکرلره مقابل بر جوق خصوصی و کوزل دوینولری ، حرنخله یی یارالایه جقدر . آرق کونلرمنک هر برینه مخصوص فسون و داستان قالمایه جق و هبسی برر عدد اولاجقدر . سحرک جاذبه سی ، بو بونک قدرت و مهاتی قالمایه جق ، رؤیالرک دیلی طو تولایق ، تکلر صوصه جق ، تر بهلر ماته کیره جکدر . حرارت برینه ضایک قائم اولماسی روحلری ایلته جق ، دکائی بارلانه جقدر .

۱ کانون ثانی ۳۴۰ دارالفنون روحیات معلمی

مصطفی شکیب

معارضدر . بومقاله ده بوخیل شکل حاکمیتی بر طرفه بیراقیورم .
 بوتون مدنی غربت ملوک و زیم شکل حکومتز اولان دهموقراسینک
 حاکمیتی قدسیت و متعال قدرته استناد ایستدرن حکومتلردن
 اساسی اولارق هانکی نقطه ده ایرلیدینی آکلاتیق ایستورم .
 حکمدارده تصور ایدیان قدسیت دایانان حکومتلرک
 وظیفه سی ممکن اولدینی قدر بوقدسیتی محافظه ، غنعلری دامه در .
 حالبوکه حلقهی حکومتلرده اساس اکثریتک نفعه استناد
 ایلکدر . بوراده (نفع) کله سی الک کنیش معاده قوللایورم .
 یعنی بو کله یی باشده نفع مادی و اقتصادی اولق اوزره حسی
 و معنوی فعللرده تشمیل ایلورم . حاکمیتی قدسیت استناد
 ایستدرن حکومتلر حریتی منع ایدرلر . چونکه حریت ایله
 یاییلاچق فکر تنقید یاواش یاواش خلقک حکمدارده
 کوردیکی قدسیتی ازاله ایلر . خلقی اولان ، یعنی اکثریتک
 نفع و حیسنه استناد ایلین حکومتلر ایسه (حریت) الک کنیش
 بر موقع و بربر . چونکه اکثریتک نفعنک زرده اولدینی
 اکلامق ایستر ، حرکتی اوکا ایدیرمی ایچون خلقک احتیاجلری ،
 حسلرندکی تحولاته واقف اولق اوزو ایلر . برنجی نوع حکومتلر
 ایچون « حریت » مضردر . چونکه حاکمیتی یقار . دهموقراسی
 حکومتلرده بالعکس حکومت مقانیزه سی بوروبه بیلک ایچون
 « حریت » محتاجدر . برملکته حکومت حکمدارک مقدس
 اولماسی اساسه استناد ایتمورسه اولاده حقیقی مسندی خلقک
 مادی و حسی احتیاجلریک تطمینیدر . بونک ایچون واحتیاجلری
 بیلیمی ، اونک تحولاته واقف بولونماسی اقتضا ایدر . ملنک
 تحسبات واحتیاجلریک تحولاتی برنوع الهام ایله بیلک امکان
 وارمیدر ؟ بر دهموقرات حکومت فرض ایدیکیز که ملنک
 تحسباتنده کی ، احتیاجلریکده کی تحولی تعقیب اتمه بور ، ملنک
 دوینورلریه ، یکی یکی دوغان احتیاجلریکده کوندیه راستقامت
 و برمه بورسه اونوع حکومتک متین براداره تأمین ایلشنه امکان
 یوقدر . برملکته حریت بوقسه خدمت ناصیل ملنک
 تحسبات واحتیاجلریک واقف اولاییلر ؟ ناصیل اوکا کوره تعقیب
 حرکت ایله بیلیر ؟

ایشته ن حریتی اون سکزنجی عصر فیلسوفلری کی فردک
 حق طبیعی اولدینی ایچون ضروری عد اتمه یورم . فرد
 حریت زرده یا شایاییلیر . حتی انسانلر جوق زمان حریت سیاسی
 احتیاجی بیلده و بامشارددر . فقط دهموقرات بر حکومت بریتیز
 تأسیس ایده من . مادام که سلطه (Autorité) اوزرنه مؤسس

لازم ایسه بونوع حکومتلرده تبعه کندینی بوموقعه کوردور .
 دوشونمز قبول ایدر .

بوشکلده بالطبع « حریت سیاسی » یوقدر . اساساً لازمده
 دکلدر . افراد سیاسی حریت احتیاجی ده دویمازه اون دوقوزنجی
 عصرده اوبله متفکرلر واردر که بونوع اداره حکومته حسرت
 چکیرلر . چونکه بویه برلرده فردده هیچ برنوع حس تنقید
 اویانمادی ایچون هر کس هر نوع اجرا آندن ، وضع ایدیلن
 قانولردن ، کندی حالیدن نمون اولور . دیگر جهندن هنوز
 بوسویه قالان مملکتلرده اجرای حکومت نسبه قولایدیر .
 حکومتک باشده یولونانلرک اجرا آتیه فردلرک انکل اولماسنه
 احتمال یوقدر حتی بویه مملکتلرده صائب دوشونجی بر حکومت
 باشده بولونورسه قولایقله انی ایشلر یاغنه موفقده اولاییلیر .
 آنجق بویه بر شکل پایدار اولاییلمک ایچون خلقک
 حکمدارلق موقعه حس ایلدیکی قدسیت زائل اولماسی ،
 مملکته فکر تنقید کیمه ملیدر . دهادوغریسی حکومتک حکمدارک
 خلق اوزرنده استعمال ایلدیکی حاکمیت زردن کلور ؟ دوشونجی
 یاییلماملیدر . برکله حاکمیتک منبی آرائغه باشلاندینی ، برکله
 حکمدارده عطف ایدیلن قدسیت زائل اولدینی آرتیق بو طرز
 حاکمیتده امکان قلماز . شته کیم اون آلتنجی عصردن صوکر
 غریبه حاکمیتک منشأ آرائغه باشلاندی . مؤسسات سیاسی ده
 معقولیت دوشونولدی . علومک ترقیسیله فکر تنقید اجتماعی
 و سیاسی ساحلرده تشمیل ایلدی . آرتیق مقدس نفوذ اوزرنه
 استناد ایله جک سلطنت و حاکمیتک تماردینده امکان قلمادی .
 بزدهده اوبله اولدی . غربک نظریات اجتماعی و سیاسیله شکل
 سلطنت تنقید ایلدیکه باشلانیلدی . آرتیق مطلقیت شکلی مسندی
 غالب ایستی و یقیلیدی .

ماضیه قاریشان بونوع حکومتلر خارچسده ایکی طرز
 حاکمیت دهها واردر . بری خلقجیق عنواتی وریکمز
 دهموقراسی طرز حکومتی ، دیگری قومونیستلرک تصور
 وخیل ایستکلری وروس شورالر حکومتک تحقق ایستدرمک
 ایسته دیکی شکلدر . قومونیست محررلردن بعضیلریک ادعایرنه
 رغماً بو ایکنجینسک شکاری دهموقراتیک حکومتلرده موجود
 اولان طرزده حریتی رد ایلک ، بوکامقابل هر کسک اولامرد
 احتیاج اقتصادی ، اقتصادی مساواتی تأمین ایله جک بر نفوذ
 تأسیس ایتکدر . بونک ایچوندر که قومونیزم اداره سی حریتی
 مدفعه ایدن دهموقراسی حقوقه ، آثار حقوقیه و فلسفیه نه

ہدیات مصاحبہ لری

- ۵ -

صنفہ نرع مبدائی و آھنک برنسیہ

انسانک روحی - نمثلی بر کوروشلہ سوبلہ یورم - دوت دیوار اور تاسندہ محصور و قالی بر وضعیتہ در . روحی جس ابدن ، مادی چہ رجیوہلر ایجنہ قویان بو حصار عضوہ تجز ، بدعزدر . فقط طبیعت ، روحی کندی کندنہ قالمقدن ، قابلیہ فی فاض خارجہ قارشی کلیدلش بر حالہ بولوندر مقدر قورنامش ؛ فیاض کوکسندن فیشہ بران نہایتسز وارقلرلہ بوتون علاقہ لری کہہ رک روحہ زک منزوی و متروک قالماسنہ راضی اولماشد . اگر روح ، خلقتک بو لطف و عاطفتہ اوغراما سادی شعورمن جینلرلہ دمیر قابلیہ ایجریسندنہ کی آیاقلری کھی شکلی بوزوق ، انکشاف ایدہ ممیش ، صخوره اوغرامش بر حالہ قلاجقدی . روحہ زک محصور بولوندی بو حصارک دیوارلرندن خارجی کورمک و هوای نسبیہی تنفس ایدہ یلمک ایچون بر قاچ مفید آجیلہ شد رکہ بونلر کوز ، قولاق بورون ، آغز . الخ کی اعضا مندر . اولندن کچوب کلن ضایلرلہ معنوی آیدینلر ، اورادن کیرمن هوا ایلہ بنلکمیز نفس آلیر و جانلانیلر . اولنر اولماسہ روحی بللہن غدالری الایہ جقدق و معنوی تجز بو آجلقلہ قطعی بر ثولومہ محکوم اولاجقدی . کوزی کورمن ، قولانغی ایشیتمز ، دماغی دویماز ، بورنی قوقو آماز بر انسان جانی رثولودر . بو اعضا من سایہ سندہ رکہ طبیعتہ انکشاف ایدن بوتون غیمتلردن استفادہ ایدیورز . باقہ لم ، بولنردن ہر بری طبیعتہ موجود تجلیاندن ہانکیلرینہ مطلع اولیور ؟ .

ہر شیدن اول شونی قید ایدہ لمک لیس ، شم ، ذوق کھی حسلر کورمک ، ایشیتک کھی ایکی مہم حاکمہ نظرآ ساحہ اعتباریلہ محدود و فعالیت اعتباریلہ جزئی بروصیتہ درلر . انسانلرک آلرلہ دوقو ناییلہ جکلری شیلر یاندہ کوزلری ایلہ کورمکہ مقتدر اولدقلری اشیا و مناظر نامتائی عد اولہ جک قدر چوقدر .

حکومت دوری ضرورت تاریخیہ ایلہ آرتیق قابلمندہ ، مادام کہ تور کادہدہ الک کنیش بر خلقی حکومت تأسس ایشدہ ؛ او حالہ او حکومتک ایشلمی ایچون الک اساسی جرخ فردک حریتدر . قسماً بو مطالعہ ایلہ درک کچکی مقالہ « حریت ، مدنیت حاضرہ لمک عمدہ سیدر دیشدم . دارالفنون تاریخ فلسفہ معلی

محمد امین

بورنومزک قوقلامہ ساحسہ داخل اولہ یلمی ایچون وجودی لازمکلن مسافہ ، سالردہ بربرنہ چاربان ایکی بولوطک حاصل ایتدیکی کوزک کورولتونی دومی ایچون محتاج اولدیقمز بعدہ نظرآ لاشی مثابہ سنددر . کوریلورکہ انساندہ الک کلی اوک شمولی دیوفولر ، الک معضل واک مرکب حسلر ہب کوزلہ قولاق واسطہ سیلہ حصولہ یلیور . او حالہ خاصہ بو ایکی حاسہ اوزرندہ توقف ایدہ رک موضوعی سنورہ چالیشلم :

عالم خارجیک کوز عضوی دلائلہ بزدہ بر اقدابی باشلیجہ انطباعر « رنگ » عائد اولانلردر . آزارندہ کی الک ایجنہ فرقلر نظر دقتہ آینجق اولتورسہ بر میلیونہ یاقین رنگ موجود اولدیغی « بنیغ ہاوز » ملخص درمیانندہ سوبلہ یور . رنگ کردہ آجیقلق - قویولق ، بارلاق - دونوقلق کھی اوصاف فارقہ نظر دقتی جلب ایدہ صدا کی رنگدہ - الک صوک فزیک نظر یلرینہ کورہ - اثیرک اہتراردن حصولہ کلیر . بوندہ کی بوجانک الک بطیلری (قرمزی) یہ ، الک سریلری دہ (منکشہ) رنگنہ تقابل ایدہ . ایکیسی آراسندہ قرمزیدن باشلایرق طورونجی ، صاری ، یشیل ، مائی ، چوبیدی رنگلر بولنور . بوبیدی رنگ اساسی رنگلردر . بونلر ایجریسندن یشیلی اساسی رنگ عد ایتمہ یلردہ واردر . چونکہ یشیل صاری ایلہ ماوینک امتزاجندن حاصل اولور . « بنیغ ہاوز » دیورکہ « کونہ کھی دہا بر جوق مہم آداملر یشیلدہ صاری و ماوی ی عین زماندہ کوروب تفریق ایتدیکرینہ قانعدلر » . (ہامولچ) ک « آھنک موسیقیدہ غریزی - بیلر » نامندہ کی آرندہ بویخنہ دائر سرد ایدیلن فکرلرہ کورہ بونلر آراسندہ بسیط و جالب نظر مناسبتلر موجوددر . یکدیگریہ یاقین اولان اساسی رنگلری برآرادہ بولوندر برسق کوزمن بوامتزاجدن حظ ایجز . بالتجربہ ثابتدرکہ فرضا طورونجینک یاسندہ قرمزی ، یاخود یشیلک یاسندہ مائی رنگ ہیچدہ کوزمل دورماز . ذرا بورنکلر ، طیفدہ بربرینک قریندہ بولانز رنگلردر . فقط قرمزی ، یشیل ، منکشہ رنگلری ایسہ بر آرادہ پک خوش کورولورلر چونکہ بواسیہ رنگلر یکدیگریہ دیکرلری قدر یاقین دکادر ؛ امتزاجلرندن حاصل اولان مرکب رنگلر خوشمزہ کیدر .

ایشتہ کوزمنک طبیعتدن آلدیغی رنگ احساسلری مسافہ احساسیلہ فرج ایدہ رک سطحلر اوزرندہ تثبیت ایدن « رسم » صنعتی بویلہ متحول وحدلری نہایتسز عناصری محتوبدر . نامتائی درجائی حاوی اولان بو عناصرک یکدیگریہ امتزاجندن